

jih nacionalnih resursa, gubitak radnih mesta i ostavila u ustima-gorki okus nepravde.

Bliskost vlasti i organiziranog kriminala stvorila je u javnosti osjećaj da se radi o jednom te istom sustavu.

Pripadnici ozloglašenih zločinačkih skupina svakodnevno su viđani, rame uz rame s političarima i biznismenima, U drugim zemljama države ratuju s mafijama, u našoj je mafija prodrića do samog vrha države. I, naravno, to je uspjela dobro iskoristiti.

Posljedice rezigniranosti

Dugoročni rezultati privatizacije ekonomski su i moralno razorili Hrvatsku. Poduzeća su dolazila u krive ruke, desetine tisuća ljudi ostale su bez posla, imovina se topila i nestajala, ali se jednako tako topilo moralno tkivo načije. Takva je privatizacija kod većine izazvala žestok strah od kapitalizma, a kod lopova i karrierista stvorila nadu da je došlo njihovih pet minuta koje valja brzo iskoristiti. Poznata je priča o gladnom čovjeku koji ubije cijelog vola da bi se domogao kotleta. Možda nema bolje metafore za štete koje je Hrvatska pretrpjela u privatizaciji. Moćni su dobili priliku navaliti na stada volova, neodgovorno seigrati s njima, čereći ih i uništavati, zaštićeni kišobranom lažnog domoljublja i političke podrške vlastodržaca.

Sad smo pred početkom raspetljavanja gnojnog čira koji se zove Agrokor, ali i pred opasnošću novih rasprodaja nacionalnog bogatstva, od dijelova Elektroprivrede do šuma, voda i koncesija na otoke i jadranske plaže. *Ratnik Svetlosti Paula Coehla*, kad se nađe u situaciji s kakvom se već suočavao, zapadne u maloduće. 'To sam već prošao', žali se svom srcu. 'Doista, prošao si', odvraća mu srce. 'Ali nisi nadišao.' Tada Ratnik shvati da ponovljena iskustva imaju prevažnu svrhu: naučiti ga onome što ne želi naučiti.

Smisao spoznaje pogrešaka iz prošlosti nije u tome da ih prihvativimo već da ih ne ponavljamo. Onima koji nisu spremni učiti, sve gluposti iz prošlosti opet će se dogoditi.

Možemo li to sprječiti? Sjećam se vica o Zagrebu 2020. Došao čovjek u pekaru i pita: Pošto kruh? Pet eura, odgovori prodavač. Zašto tako puno, upita čovjek. Pa dva eura državi, dva za Bandića, odgovori prodavač. Ajedan

euro, upita čovjek. Toliko košta kruh, reče pekar. Dobro, djeca mi plaču od gladi, nemam izbora, odgovori čovjek i stavi na pult pet eura. Pekar mu vrati jedan euro i kiselo se nasmije: Danas nema kruha! Svima je jasno da imamo skupu i neefikasnu državu, a građani i dalje biraju one koji to ne žele promijeniti. Zašto? U Hrvatskoj trećina svih zaposlenih radi upravo za tu i takvu državu. Konkretno, od stotinu radnih mesta sedamnaest ih je u javnoj upravi na nacionalnoj ili lokalnoj razini, a trinaest čine zaposleni u javnim poduzećima. To bi možda bio dobar pokazatelj za neku od skandinavskih zemalja u kojima postoji tradicija državnog zaščitovanja. No za tranzicijsku Hrvatsku koja se muči naći mjesto na svjetskom tržištu to je vrlo nepovoljna brojka. Usaporedbi radi, Italija, Španjolska, Irska ili Rumunjska imaju od 14 do 19 posto zaposlenih kojima je država poslodavac. Dok je kod nas to svaki treći zaposleni, kod njih je to tek svaki peti do sedmi.

Naša i njihova Hrvatska

Možemo pojednostavljeno reći da postoje dvije Hrvatske: proračunska i poduzetnička. Ona prva živi na državnim jaslama, hrani se iz budžeta, relativno je dobro, nije izgubila radna mesta, još pomalo neodgovorno troši i zadužuje se. Ona druga bori se za život na sve zahtjevijem tržištu, izgubila je stotinjak tisuća radnih mesta, sve manje investira i sve teže diše, pritisnuta jarmom nezajedljive proračunske sestre koja poreskim sustavom stvara pravila trošenja i (pre)raspodjele ostvarenog. Prema studiji revizorske kuće KPMG Hrvatska je po visini poreskog opterećenja bila druga zemlja na svijetu sa stopom od 53,5%. Proračunska Hrvatska teret je koji slabašna poduzetnička Hrvatska naprosto ne može podnijeti. Da bi nam privreda ojačala, treba ju osloboditi fiskalnih i parafiskalnih nameta, dati joj da slobodnije diše, investira u tehnologiju, razvoj, istraživanje i marketing. Umjesto toga država siše gospodarstvo, a budžetski novac ne ulazi u razvoj već ga usmjerava u neproduktivnu potrošnju. Kako će nam poduzeća biti konkuren-tna kad nalikuju na trkača s utezima na nogama, a od njega

se očekuje da obara rekorde? Ne radi se samo o državnim djelatnicima. Iz proračuna se hrane brojni privilegirani slojevi stanovništva, među kojima ima previše lažnih branitelja, bogatih korisnika socijalnih naknada ili vlasnika poljoprivrednog zemljišta koji dobivaju poticaje a da ništa ne proizvode. Proračunska Hrvatska bacila je na koljena poduzetničku Hrvatsku iako privremeno brojke govore o nekakvom vraćanju konjunkture. No što je rast od 2,5% kad smo samo 2008. godine pali skoro 10%. Kako riješiti ovaj problem. Prije svega, treba nam poreska reforma i racionalizacija uprave na svim razinama. Zatim, treba privatizirati javna poduzeća kod kojih ne postoji očiti strateški interes države i prepustiti ih tržišnoj konkurenciji. Konačno, treba ukinuti nepravedna i neutemeljena socijalna prava, u što se mogu ubrojiti i neracionalne subvencije i poticaji, kao i širenje prava i privilegija branitelja. Prividni rat proračunske i poduzetničke Hrvatske nije samo pitanje aktualne preraspodjele i održivosti postojećeg stanja. U njemu se odražava sukob dva sustava vrijednosti. Jedan počiva na ideji da svatko treba živjeti od vlastitog rada, a drugi se zalaže za razne oblike državnog para-zitizma. U gospodarski uspješnim društvima postoji uvjerenje da svi imamo istu šansu, a mjesto na društvenoj ljestvici izborit ćemo bo-ljim radom, većim trudom i jačim zalaganjem. U gospodarski neuspješnim društvima postoji uvjerenje da svi imamo ista prava, neovisno o tome jesmo li marljivi i sposobni, ili smo lijeni i nesposobni. Efikasna su ona društva u kojima se proračun koristi za osposobljavanje sposobnih da bi svima bilo bolje. U neefikasnim je društvima proračun sredstvo kojim se omogućava preživljavanje nesposobnih pa nam je, na kraju, svima lošije. Slikovito rečeno, poput zagrebačkog vica, ne promijene li se apetiti proračunske Hrvatske, svi ćemo ostati bez kruha!

Velimir Šrića

MOTIVACIJSKA PREDAVANJA

Afterwork sa Šrićem

**SEZONA
2017**

- 16. VELIČA: IZAZOVI DIGITALNE TRANSFORMACIJE
- 16. OŽUJAK: ŠTO ČINI EFIKASNU PRODAJU
- 06. TRAVANJ: EMATIJA – GLAVNO ORUŽJE MODERNOG PODUZEĆA
- 11. SVIBANJ: USPJEŠNO UPRAVLJANJE PROMJENAMA
- 08. LIJANJ: KAKO POSTIĆI ANGAŽMAN I MOTIVACIJU SURADNIKA
- 21. RUJAN: ODRŽIVOST I DRUŠTVENA ODGOVORNOST
- 19. LISTOPAD: ZADOVOLJSTVO KUPCA I KAKO GA POSTIĆI
- 09. STUDENI: KAKO URAVNOTEŽITI POSAO I PRIVATNI ŽIVOT
- 30. STUDENI: INOVACIJAMA DO KONKURENTSKE PREDNOSTI

Kotizacija: 250 kn. Više o predavanjima i prijavnici potražite na www.velimirsrice.com

